Cena numeru 1 złoty

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny ziemi częstochowskiej

Nr. 101 | Częstochowa, piątek 15 czerwca 1945 r. | Rok I.

Nic nie jest w stanie zakłócić jedności międzynarodowej sojuszników

Wzajemne zaufanie podstawą przyszłego pokoju

WARSZAWA. — Współpraca wielkich mocarstw w okresie pokojowym staje się **faktem realnym.** Opublikowanie deklaracji o klęsce wojennej Niemiec i o przejęciu władzy nad Niemcami przez Radę Kontroli wywołało szereg wystąpień prasowych, świadczących o zrozumieniu **doniosłości** tego faktu **współpracy międzynarodowej. „Prawda“** pisze, że deklaracja o klęsce Niemiec i ustanowieniu na ich terytorium administracji sojuszniczej oraz wszystkie związane z nią dokumenty stanowią **„pierwszy wielki krok ku politycznemu i wojskowemu utrwaleniu osiągnięć wielkiego zwycięstwa.** Dokumenty te świadczą o jedności i zgodności działań państw zwycięzców, o ich zdecydowaniu unieszkodliwienia Niemiec, ogniska agresji i zaburzeń w Europie i w całym świecie“. Omawiając poszczególne postanowienia deklaracji — „Prawda“ wskazuje na **ścisły związek** pomiędzy porozumieniem w sprawie okupacji i administracji Niemiec a akcją w sprawie **zagwarantowania** bezpieczeństwa i pokoju. „Wszystkie te posunięcia 4-ch państw sojuszniczych mają ogromne zasadnicze praktyczne znaczenie dla wszystkich narodów, miłujących wolność. Uczyniono wielki i poważny krok w kierunku **utrwalenia zwycięstwa** nad Niemcami i usunięcia stałego niebezpieczeństwa w Europie. Krok ten jest **głęboko i ściśle związany** z całą walką o stworzenie warunków trwałego pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego“. „Prawda“ uważa, że fakt podpisania deklaracji świadczy o tym, że kierownicze mocarstwa **potrafią** wywiązać się z zadań, postawionych przed nimi nie tylko w związku z wojną, ale i z organizacją pokojową **w świecie powojennym.** „Miłujące wolność narody, które brały udział w krwawej walce z faszyzmem niemieckim, powitają heroiczną akcję sojuszników z wielkim zadowoleniem. Akcja ta usprawiedliwia **nadzieje i zaufanie,** jakie żywią narody wobec wielkich kierowniczych mocarstw, które ponoszą **główny ciężar** wojskowego rozgromienia Niemiec i największą odpowiedzialność za stworzenie warunków długotrwałego pokoju między narodami“.

W podobnym duchu wypowiada się **„Times“.** „Współpraca nasza (t. j. 4-ch mocarstw) powinna zawsze opierać się na fakcie, **że sprawa,** o którą zwycięsko walczyliśmy, **nie ma równej sobie w historii świata.** Jednolity kierunek postępowania Rady Kontroli świadczyć będzie, iż **nic nie jest w stanie zakłócić jedności sojuszniczej“.**

„Daily Telegraph“ pisze: „Utworzenie Międzysojuszniczej Rady Kontroli jest **pierwszym konkretnym przykładem** współpracy państw sojuszniczych w okresie pokoju. Obecnie, kiedy zakończyły się działania wojenne, sprawa wzajemnego zrozumienia i zachowania jednolitej linii postępowania w czasie pokoju wymaga od sojuszników **nie mniej poświęcenia,** aniżeli w czasie wojny. Porozumienie między sojusznikami utrzymane być może tylko przy całkowitym **wzajemnym zaufaniu,** które stanowić musi podstawę wszystkich poczynań, zmierzających do zapewnienia pokoju“.

Również prasa amerykańska z zadowoleniem wita wspólne działania sojuszników w stosunku do Niemiec. **„New York Times“** pisze, że strefa Wielkiego Berlina, okupowana wspólnie przez 4 mocarstwa, stanowi dowód ich współpracy w dziele pokoju. O tym, **jak silnym** jest dążenie do współpracy między kierowniczymi mocarstwami świadczy najlepiej fakt, że na podstawie układu o rozgraniczeniu stref okupacyjnych pod zarząd wojsk radzieckich przechodzą tereny w tej chwili okupowane przez wojska anglo-amerykańskie. Trudno o **bardziej dobitne** obalenie pochodzących z reakcyjnych źródeł pogłosek o **osłabieniu współpracy między czołowymi mocarstwami.**

O konieczności wzmocnienia tej współpracy mówią najwybitniejsi przedstawiciele amerykańskiej opinii publicznej. Wdowa po Prezydencie Roosevelcie już po raz drugi występuje na łamach prasy amerykańskiej z wezwaniem o utrwalenie współpracy z Anglią i Związkiem Radzieckim. Radio amerykańskie przeprowadziło dyskusję o stosunkach amerykańsko -radzieckich. Występujący w tej dyskusji znany komentator radiowy Sewing oświadczył, że polityka amerykańska **powinna się opierać** na należytym zrozumieniu interesów Stanów Zjednoczonych, które wymagają ścisłej współpracy ze Związkiem Radzieckim. — Stany Zjednoczone winny dać przykład przyjaznej współpracy w interesie pokoju ze Związkiem Radzieckim.

Również i drugi komentator radiowy Molay wzywa do **współpracy i przyjaźni** między Stanami Zjednoczonymi a Związkiem Radzieckim. Związek Radziecki dał przykład konsekwentnej przyjaźni i **lojalnego wykonywania swoich zobowiązań,** wtedy, gdy atmosferę polityczną Europy charakteryzowała mglistość. Związek Radziecki nauczony doświadczeniem o tendencjach tworzenia na jego granicach kordonów sanitarnych, ma prawo do tego, by mieć na swoich granicach przyjaciół a nie wrogów, podobnie jak tego chcą Stany Zjednoczone.

Bardziej dobitnie sformułował to stanowisko Ameryki Minister Handlu Wallace, który oświadczył, że **„wrogowie pokoju są ci, którzy świadomie usiłują zepsuć stosunki między Stanami Zjednoczonymi a Związkiem Radzieckim.** Wiedzą oni, że Stany Zjednoczone i ZSRR stanowią 2 najsilniejsze kraje na ziemi. Trwały pokój jest niemożliwy, jeśli oba te kraje nie będą brały udziału w międzynarodowej organizacji. **„Nie można dopuścić** — mówi Wallace — **aby tym ludziom powiodło się w ich niecnej robocie.** Powinniśmy unieszkodliwić ich, przeprowadzając politykę Roosevelta, pogłębiając przyjaźń ze Związkiem Radzieckim tak podczas pokoju, jak i podczas wojny. Wiemy, że taka jest polityka prezydenta Trumana, wiemy również, że taka jest polityka przytłaczającej większości narodu amerykańskiego“.

Wszystkie te wystąpienia świadczą o tym, że, jak piszą **„Izwiestia“, „idea przyjaźni amerykańsko-radzieckiej, zrozumienie konieczności i korzyści współpracy ze Związkiem Radzieckim wśród narodu amerykańskiego nie tylko nie osłabia, ale wzmacnia się“.**

Burzliwa dyskusja w Izbie Gmin

Kampania wyborcza w Anglii w całej pełni

LONDYN, (Polpress). — Prasa angielska w dalszym ciągu poświęca liczne artykuły sprawie wyborów oraz rozmaite partie prowadzą ożywioną polemikę, która nabiera coraz bardziej ostrego charakteru. Po Lordzie Samuelu, przywódcy liberałów, zabrał głos były lord Admiralicji Alexander — jeden z czołowych reprezentantów Labour Party. Alexander oświadczył m. in.:

„Słuchałem przez radio przemówienia Churchilla i nie rozumiem dlaczego wywołało ono takie zdziwienie. Dla mnie jest zupełne jasne, że Churchill musiał się ograniczyć do ataku na swoich przeciwników politycznych. Nie mógł bowiem stanąć w obronie konserwatystów. Polityki konserwatystów żaden rozsądny członek bronić się nie podejmie. Konserwatyści, którzy prawie bez przerwy kierowali państwem w okresie między pierwszą wojną światową, a drugą, zdyskredytowali się w zupełności. Nie rozwiązali oni żadnego ważnego zagadnienia. Sam Churchill w roku 1936 oświadczył, że konserwatyści są zdecydowani jedynie na to, aby prowadzić niezdecydowaną politykę, która doprowadzi do wojny. Churchill zarzucił wtedy konserwatystom, że doprowadzili do stanu „międzynarodowego niebezpieczeństwa“. Polityka gospodarcza konserwatystów doprowadziła do tego, że z jednej strony nieliczne jednostki czerpią ze swoich przedsiębiorstw olbrzymie zyski, podczas gdy duża część narodu pogrążona jest w nędzy. Miliony Anglików utrzymują się jedynie z zapomóg dla bezrobotnych. Połowa ludności wysp brytyjskich jadła mięso raz na tydzień. Równocześnie rząd udzielał przemysłowcom znacznych subwencyj, które nie wpłynęły wcale na zwiększenie wydajności pracy. W dalszym ciągu swojego przemówienia Alexander krytykował politykę monopolistycznych karteli i bronił hasła kontroli państwa nad wielkim przemysłem“.

BURZLIWA DYSKUSJA W IZBIE GMIN

LONDYN, (Polpress). — Agencja Reutera podaje, że na ostatnim posiedzeniu Izby Gmin wywiązała się burzliwa dyskusja w związku z tym, kto ponosi odpowiedzialność za rozpisanie wyborów na lipiec. Attlee, Morisson ze strony Labour Party, jak również Minister Brendan Bracken, reprezentujący Rząd, starli się w ostrej debacie. Attlee oświadczył: „Churchill miał tylko jeden punkt widzenia — interes swojej partii“. Morisson w wystąpieniu swoim powiedział: „Nieprawda jest, że Labour Party wystąpiła z koalicji rządowej. Rząd rozpadł się w wyniku jednostronnej działalności premiera. Konserwatyści tak pospiesznie rozpisali wybory, bo chcieli zaskoczyć Partię Pracy“. Brendan Bracken, polemizując z tymi zarzutami, odpowiedział: „Ministrowie socjalistyczni wystąpili z koalicji na skutek uchwał własnej partii. Partia konserwatystów nie życzyła sobie wystąpienia socjalistów z Rządu, lecz wręcz przeciwnie chciała z nimi współpracować aż do zakończenia wojny z Japonią“.

ŻOŁNIERZE ANGIELSCY BĘDĄ GŁOSOWAĆ

LONDYN. — W Wielkiej Brytanii wydano dwa nowe zarządzenia, dotyczące akcji wyborczej do parlamentu brytyjskiego. Pierwsze zarządzenie przyznaje żołnierzom brytyjskim na kontynencie czynne prawo wyborcze. Zarządzeniem drugim zniesiony został zakaz głosowania oficerów.

PRZEMÓWIENIE PRZYWÓDCY LIBERAŁÓW ANGIELSKICH

LONDYN (BBC). — Sir Archibald Sinclair, przywódca liberałów angielskich, wygłosił przedwyborcze przemówienie, w którym podkreślił, że rząd angielski nie może prowadzić walki między konserwatystami, którzy reprezentują interesy wielkiego kapitału, a socjalistami, którzy dążą do upaństwowienia źródeł i środków produkcji. Jedynie tylko stronnictwo liberalne reprezentuje cały naród.

„BIAŁA KSIĘGA“ WATYKANU

LONDYN (BBC). — Według wiadomości, pochodzących z Miasta Watykańskiego, Papież nosi się z zamiarem wydania w najbliższym czasie „Białej Księgi“, w której udowodni, że Stolica Apostolska czyniła wszystko, co było w jej mocy, by wstrzymać Mussoliniego od przystąpienia do wojny. Przeciwko temu złożył jednak ostry protest u kardynała Maglione ambasador Alfieri.

AUSTRIACKA RADA GOSPODARCZA

WIEDEŃ. — Rząd austriacki utworzył radę gospodarczą, której zadaniem jest opracowanie planów odbudowy gospodarczej Austrii.

Sprawy polskie

Polscy dostojnicy przybyli do Moskwy

MOSKWA. — Dnia 13 czerwca przybyli do Moskwy w celu wzięcia udziału w rozmowach, dotyczących reorganizacji Rządu Tymczasowego R. P. Prezydent Krajowej Rady Narodowej Bolesław Bierut, Premier Rządu Tymczasowego Edward Osubka-Morawski, wicepremier Władysław Gomółka oraz członek Prezydium K. R. N. Władysław Kowalski. Na centralnym lotnisku moskiewskim przybywających dostojników powitali: zastępca przewodniczącego Rady Komisarzy Ludowych i Komisarz Ludowy Spraw Zagranicznych ZSRR p. Mołotow, zastępca Ludowego Komisarza Obrony — generał armii Bułgarin, zastępca Ludowego Komisarza Spraw Zagr. p. Wyszyński, sekretarz Rady Naczelnej ZSRR p. Gorkin, zastępca przewodniczącego Moskiewskiej Rady p. Jasnow, gen. Siniłow, komendant Moskwy, kierownik IV wydziału europejskiego Komisariatu Spraw Zagr. Abramow oraz członkowie ambasady R. P. w Moskwie z ambasadorem Modzelewskim na czele. Prócz tego przybywających polskich dostojników powitali poseł Włoch Quaroni, poseł szwedzki Söderblum, poseł Bułgarii Michałczoff, poseł czeski Winsdof, ambasador Republiki Francuskiej Charpentier, poseł Jugosławii Mikołajewicz i inni. Polscy mężowie stanu przeszli przy dźwiękach hymnów narodowych przed frontem kompanii honorowej. Lotnisko udekorowane było flagami o barwach Polski i Związku Radzieckiego.

Sprostowanie

W naszym wczorajszym numerze do komunikatu agencji TASS o zaproszeniu przedstawicieli polskiej demokracji na konferencję do Moskwy wkradła się pomyłka. Wśród osób spośród demokracji krajowej pominięte zostało nazwisko ob. Stanisława Kołodziejskiego, zaproszonego również do Moskwy. Podane zostały również błędnie imiona ob. ob. Władysława Gomółki, Zygmunta Żuławskiego oraz Adama Krzyżanowskiego, co niniejszym prostujemy. — Red.

Wyniki wyborów w Kanadzie

NOWY JORK (Polpress). — W wyniku wyborów powszechnych do parlamentu kanadyjskiego rząd liberalny dotychczasowego premiera Mackenzie Kinga pozostanie przy władzy na dalszych 5 lat. Partia liberałów zdobyła 118 mandatów (poprzednio 155), liberałowie niezależni — 8, postępowi konserwatyści — 61 (poprzednio 40), partia społeczna — 13 i niezależna — 8. „Commonwealth Cooperative Federation“, która przewiduje w swoim programie wprowadzenie kontroli państwowej nad wielkimi przedsiębiorstwami oraz w dziedzinie polityki zagranicznej ścisłą współpracę ze Związkiem Radzieckim, uzyskała 24 mandaty, czyli 3 razy więcej, niż w poprzednim parlamencie.

W przemówieniu radiowym, wygłoszonym po ogłoszeniu wyników wyborów, premier Mackenzie King oświadczył m. in.: „Rząd otrzymał pełnomocnictwa od kraju dla walki o nowy porządek świata, oparty na międzynarodowym porozumieniu, na pomocy wzajemnej, na przyjaźni i dobrej woli, dla walki o nowy okres bezpieczeństwa zbiorowego i światowego pokoju“.

DALSZE POSTĘPY AUSTRALIJCZYKÓW NA BORNEO

LONDYN (BBC). — Kolumny szturmowe wojsk australijskich czynią dalsze postępy w swym marszu naprzód na wyspie Borneo w rejonie Brunei.

Ponieważ garnizon japoński na wyspie Okinawa odrzucił żądanie kapitulacji — wojska australijskie wznowiły natarcie.

OŚWIADCZENIE TRUMANA W SPRAWIE POLITYKI ZAGRAN.

LONDYN (BBC). — W dniu dzisiejszym prezydent Truman wygłosi przed Kongresem sprawozdanie na temat ogólnej polityki zagranicznej USA. Sprawozdanie to opierać się będzie na raportach specjalnych wysłanników prezydenta — **Harry Hopkinsa w Moskwie i Davisa w Londynie.**

Powszechna ochrona zdrowia

Zdawałoby się, że udowadnianie potrzeby ochrony zdrowia — to wyważanie otwartych drzwi, tym niemniej jednak należy zobrazować stan obecny w Polsce, który zmusza do postawienia spraw zdrowotności publicznej na naczelnym miejscu potrzeb państwowych.

Dotychczas prawie nic się nie robiło — były rzeczy tak doniosłe na warsztatach pracy państwowej, że dopiero w połowie miesiąca kwietnia rząd powołał odrębny organ centralny — Ministerstwo Zdrowia, wydzielając ten dział z Ministerstwa Pracy, Opieki i Zdrowia.

Ten fakt wyodrębnienia ma doniosłe znaczenie, pociągnie w konsekwencjach niewątpliwie daleko idące reformy, bo nagromadziło się wiele zaległości nie tylko w czasie wojny, ale i przed wrześniem, kiedy sprawy zdrowia traktowane były na drugim planie potrzeb społecznych.

Ministerstwo Zdrowia jednak samo bez analogicznych odrębnych jednostek w terenie pozostałoby tylko sztabem bez wojska, te komórki wojewódzkie i powiatowe nie są faktycznie organami zdrowia, lecz administracji ogólnej, nie posiadają tej pełni działania, jaka jest potrzebna elastyczniejszym i mniej zbiurokratyzowanym organom zdrowia, opartym o samorząd.

Wszystkie trzy instancje są organami tylko nadzoru, a nie wykonawczymi, nie mogą przystosować się do potrzeb terytorialnych, regionalnych, lecz mechanicznie stosują wypływające z ogólnych zarządzeń przepisy i normy.

Samorządy, na które włożone są obowiązki z ustaw sanitarnych wypływające, nie posiadają na ten cel specjalnych funduszów. Sprawy zdrowotne mieszczą się w wydatkach budżetów administracyjnych. Ten stan rzeczy powoduje, że na „zdrowie" zawsze brakuje środków, a pozycje budżetowe najpierw podlegają obcinaniom w tym dziale wydatków.

Tymczasem narastają potrzeby, a obecnie po wojnie zrujnowane zdrowie ludności, której podstawą bytu jest praca i to praca fizyczna — ludności wiejskiej — dotychczas pozbawionej zupełnie opieki lekarskiej i zdrowotnej — potrzebuje natychmiast radykalnej interwencji. To, co jest — jest niedostateczne, prywatne lecznictwo jest kosztowne tak samo dla gmin, jak i dla poszczególnych obywateli. Choroba w rodzinie jest zawsze rujnująca — chłop musi sprzedać krowę, nieraz jedyną, żeby ratować zdrowie żony, czy dzieci, w ostateczności swoje.

Koszty leczenia szpitalnego, a szczególniej psychiatrycznego są ponad siły poszczególnych gmin wiejskich, co mówić o pojedynczej rodzinie, która ma cośkolwiek, a na którą spadają ciężary lecznicze w szpitalu. To samo dotyczy leczenia gruźlicy czy chorób wenerycznych.

Dalej, sama ludność wiejska, żyjąca w najgorszych warunkach higienicznych, pozbawiona prawidłowo budowanych, należycie ogrzewanych i oświetlanych mieszkań, sterana okupacją i przymusowymi robotami — miliony wywiezionych do robót w Niemczech i obozów wszelkiego rodzaju — tak podupadła w biologicznym znaczeniu, że nieodzowną jest rzeczą troskliwa i szeroka opieka rządu i społeczeństwa, aby uchronić uratowaną pozostałość od możliwości rozszerzania się nagminnie chorób wenerycznych i gruźlicy od powracających do progów rodzinnych zesłańców.

Gruźlica dziś zajmuje pierwsze miejsce wśród zgonów, brak nam świeżych cyfr, lecz obserwacja życiowa stwierdza, że nie ma dziś jednej rodziny, w której nie zmarłby w ciągu wojny choć jeden członek najbliższy na otwartą gruźlicę płuc.

Konieczność więc powszechnej ochrony zdrowia jest paląca sprawą całego państwa, a przede wszystkim wsi polskiej.

Dlatego też mając na uwadze pracującego człowieka, musimy mu od poczęcia do ostatniego tchnienia zapewnić możliwość rozwoju życia produktywnego i doczekania starości, jako owocu swego życia.

Ażeby mu to w możliwych warunkach zapewnić, musi powstać odrębna, specjalna organizacja, na naukowych podstawach oparta, która by tę całość zagadnień zdrowotnych w syntetyczny sposób ujmowała, długodystansowy program bez fluktuacji zewnętrznych wykonywała i środkami materialnymi i rzeczowymi dysponowała.

Taka organizacją powinna być Powszechna Ochrona Zdrowia w Polsce. Czym ma być praktycznie ta ochrona zdrowia i co ma dawać ludności — w następnym artykule.

Lekarz - Społecznik.

Mackenzie King zwyciężył

Dotychczasowe wyniki wyborów w Kanadzie

LONDYN (BBC). — Aczkolwiek nie ma jeszcze ostatecznych wyników wyborów do parlamentu w Kanadzie, to jednak można już dziś stwierdzić całkowite **zwycięstwo dotychczasowego premiera Mackenzie Kinga.** Partia liberalna, którą w obecnym rządzie reprezentuje Mackenzie King, uzyskała 190 mandatów, partia postępowa 60 mandatów, partia „Cooperation for Commonwelth" (socjaliści) 21 mandatów.

Ilia Ehrenburg

Ilia Ehrenburg, zdobywca nagrody Stalina, utalentowany pisarz i żurnalista sowiecki, urodził się w Kijowie 27 stycznia 1891 r. i kształcił się w szkole średniej w Moskwie. Pierwsza jego książka, zbiór wierszy, ukazała się w 1910 roku. Wybuch pierwszej wojny światowej zastał go w Paryżu, gdzie został wojennym korespondentem i był sprawozdawcą z bitew nad Marną, Sommą i pod Verdun. W książce swej, zawierającej szkice i opowiadania pod tytułem „Oblicze wojny", zobrazował on bestialskie cechy gangsterów germańskich, którzy najechali na cywilizowaną Europę, pozostawiając za sobą drogę zniszczenia i nieszczęść.

W 1917 r. po Rewolucji Lutowej Ehrenburg wrócił do Rosji i podczas wojny domowej pisał utwory poetyckie i prozą oraz pracował jako dyrektor teatru. Następnie w swych powieściach „Z chaosu" i „Bez przerwy dla oddechu" dał obraz wspaniałego budownictwa socjalistycznego, które dokonywało się w ZSRR podczas planu pięcioletniego i pokazał entuzjastyczną pełną natchnienia pracę budowniczych nowego świata.

Ehrenburg spędził dużo czasu w Europie zachodniej. Jego powieści, nowele, artykuły i szkice dały dosadne i trafne zobrazowanie życia w powojennej Europie, napiętnował on w nich grabieżczą, żyjącą z wyzysków klikę imperialistów, których jedyną nadzieją i dążeniem była nowa wojna, wojna agresywna.

Od r. 1934 służył on jako korespondent sowieckiej gazety „Izwiestia". Gdy wybuchła wojna w Hiszpanii (1936) udał się bezpośrednio na front. Jego codzienne, pełne pasji i uczucia listy opowiadały bezwzględnie i twardo o heroicznej walce ludu hiszpańskiego przeciw faszyzmowi.

Ehrenburg był świadkiem wkroczenia wandali faszystowskich do Paryża w roku 1940. Osobiście doświadczył smaku tego „nowego porządku"; rząd Petaina, wiernego lokaja Hitlera, dwukrotnie ewakuował go i tylko zdecydowany protest rządu sowieckiego uratował Ehrenburga przed szponami hitlerowskich rzeźników. — W swojej książce „Upadek Paryża" Ehrenburg zarysowuje z wielką mocą i wyrazem walkę heroicznego, lecz oszukanego i spętanego ludu Francji przeciw faszystom.

Za to dzieło otrzymał on nagrodę Stalina, najwyższe odznaczenie sowieckie, za osiągnięcia na polu sztuki, literatury, techniki i nauki.

Od początku wojny patriotycznej (wojny niemieckiej) Ehrenburg pracował jako korespondent frontowy.

Ehrenburg jest gorliwym patriotą, którego pióro należy do jego kraju. Styl jego jest dosadny, czysty i przekonywujący, a każde słowo trafia w sedno sprawy, jak kula strzelca wyborowego. Jego wielka siła i moc wypływają z miłości dla ludu i z wiary w niemożliwość pokonania człowieka sowieckiego.

Ehrenburg jest pisarzem wojskowym. Wraz z Czerwoną Armią maszerował on długą, męczącą i przeklętą drogą odwrotu w 1941 r. Jednak dzień za dniem, niestrudzony i nieustraszony, pisał swe bystre, tnące ostrzem prawdy artykuły, których każdy wiersz dyszał niezwyciężonym duchem, każde słowo mówiło światu, że człowieka sowieckiego ujarzmić się nie da, że Czerwona Armia, poza wszelką wątpliwością, zniszczy swego nieprzyjaciela.

Dnia 4 listopada 1941 r. w artykule swym „Próba" mówi on: „My nie odwracamy oczu od mapy, widzimy dobrze, że Ukraina jest zajęta przez wroga, że Niemcy stoją pod Moskwą i Rostowem. Te słowa oznaczają dla nas całą otchłań nieszczęścia, setki zniszczonych miast, miliony obywateli uczynionych niewolnikami. Lecz my musimy ocalić Rosję i ją ocalimy".

W tym samym dniu w artykule p. t. „Za nami nie ma już tyłów" pisał on: „Nieprzyjaciel jest silny, lecz silniejsze od niego są nasza odwaga, nasza wola i nasza jedność. Za Rosję zniesiemy wszystko, za Rosję będziemy walczyć, Rosji musimy bronić".

Cały kraj czytał jego artykuł p. t. „Wytrwamy", napisany w ponure dni 1941 r., gdy Niemcy zbliżali się coraz bliżej do Moskwy. Cały kraj czytał i rozumiał pisarza, który prawdziwie opisał człowieka sowieckiego, jako bojownika o cywilizację i kulturę świata, jako zwycięzcę w tytanicznej walce o właściwą demokrację, o ustrój sowiecki. W ciemnych dniach 1941 r. z wielką mocą i przekonaniem przedstawiał on człowieka sowieckiego — wojownika, noszącego w sercu swym słońce nowego dnia, który zaczął już wschodzić.

Ilia Ehrenburg zrobił więcej, niż jakikolwiek inny współczesny pisarz, bo zerwał maskę z bestialskiego oblicza Niemiec hitlerowskich. W swoich gryzących pamfletach „W faszystowskiej menażerii" i w innych doskonałych felietonach naszkicował dobitnie portrety „Fryca filozofa", „Fryca biologa", „Fryca uduchowionego", Fryców letnich, wiosennych, jesiennych — wszyscy oni defilują przed nami i każdy z nich, choć rozmaicie ucharakteryzowany i przebrany, jest jednak członkiem tego samego stada bezdusznego bydła: grabieżców, złodziei, tchórzy i bandytów, którzy armię Hitlera wyspecjalizowali w gwałcie i mordowaniu dzieci.

Ehrenburg cieszy się miłością i poważaniem całego narodu. Jego popularność w armii i wśród partyzanckich oddziałów jest nadzwyczajna. W niezapomnianych dniach zwycięskiego pochodu Czerwonej Armii głos Ehrenburga rozbrzmiewał uzasadnionym triumfem. Namiętne i pełne bojowego ducha artykuły kończą się nieodmiennie hasłem „Na Berlin!". Czerwona Armia pragnie nie zemsty, lecz sprawiedliwości i zapobieżenia na przyszłość, jej walka i cel wyrastają ze świadomości narodu. Każdy człowiek w ZSRR czytał lub słuchał przez radio Ehrenburga artykuł p. t. „W wigilię".

„Chcemy wdeptać w proch gniazdo żmij. Chcemy iść, przez Niemcy z mieczami, tak, by na zawsze zatrzeć w nich miłość do miecza. My chcemy tak przyjść do nich, aby oni do nas już więcej nigdy nie przyszli. A za nami idą cienie torturowanych, którzy zmaltretowani i krwawiący, wołają nam: „Nie zapomnijcie".

— Sprawiedliwości musimy uczynić zadość."

Za jego poświęcenie i gorliwość podczas wojny patriotycznej rząd sowiecki odznaczył Ehrenburga orderem Lenina, najwyższym orderem w kraju. Lecz największym odznaczeniem dla niego było to, że jego prorocze hasło „Na Berlin!", rzucone żołnierzowi radzieckiemu jeszcze wtedy, gdy stał on nad Dnieprem i pod Leningradem, stało się faktem — że to gniazdo żmij zostało zdeptane przez żołnierza czerwonego.

Zjazd pisarzy sowieckich w Moskwie

MOSKWA. — Już na 6 dzień po święcie zwycięstwa zjechali się radzieccy pisarze na 10 zebranie Zarządu Zw. Pisarzy Radzieckich.

Tematem obrad były osiągnięcia literatury radzieckiej w czasie wojny i jej przyszłość. N. Tichonow charakteryzując literaturę radziecką w 1944 i 1945 roku zaznaczył udział pisarzy w zbrojnej walce z niemcami. Co 4-ty pisarz znalazł się w szeregach armii, czy floty; 300 spośród nich otrzymało wojskowe odznaczenia, dwaj tytuł „Bohatera Związku Radzieckiego". 140 pisarzy padło na froncie, wielu padło na posterunku walcząc w kraju o zwycięstwo, wśród nich największy — Aleksy Tołstoj.

W czasie wojny powstało wiele wybitnych powieści, opowiadań, artykułów.

Tichonow wyliczył opowieści i artykuły Aleksego Tołstoja, następnie inne utwory: „Naród jest nieśmiertelny" — Brokmana, „Duszę morską" — Sobolewa, „Nieugiętych" — Gorbatowa, „Marzec — Kwiecień" — Korzenikowa, „Rosyjskich ludzi" — Simonowa, „Front" — Kornejczuka, „Szkice" — Ehrenburga i pierwsze rozdziały Szołochowa — „Oni walczyli za ojczyznę".

Rozpatrując krytycznie długi szereg innych utworów Tichonow zarzuca wielu z nich banalność ujęcia postaci i sytuacyj, pewną tendencyjność w malowaniu zarówno dodatnich, jak i ujemnych postaci. Brak artystycznych opisów ewakuacji i powstawania nowych ośrodków przemysłu, nie napisano nic wybitnego o życiu kołchozów w tym okresie, o uwolnionych rejonach.

Czytelnik spodziewa się od pisarza odpowiedzi na wiele wątpliwości, rozstrzygnięcia konfliktu teraźniejszości. Pragnie ujrzeć w dziele literackim prawdziwego bohatera naszej epoki, epoki świętej i tragicznej.

Następnie Tichonow szczegółowo rozpatrzył wszystkie działy literatury radzieckiej, uwydatniając specjalnie prace pisarzy publicystów, którzy stworzyli żywą i ogólnonarodową radziecką publicystykę. Zaznacza też, że w 1944 roku wydano 30 przekładów na rosyjski książek pisarzy radzieckich piszących w języku swego narodu.

Mówiąc o poetach zaznacza niepowetowaną brak wśród nich właśnie w obecnej przełomowej chwili Majakowskiego.

W dziedzinie przekładów Tichonow wymienił „Boską Komedię" Dantego w przekładzie Łośińskiego; Marszak wzorowo przełożył sonety Szekspira.

Następnie Tichonow zwrócił się do grupy badaczy literatury w łonie Związku Pisarzy z wezwaniem, aby zajmowali się nie tylko wzorowymi wydaniami klasyków i opatrywaniem ich przypisami, lecz brali także udział w badaniu zjawisk literatury dzisiejszej.

Na zakończenie swego referatu Tichonow podkreślił odpowiedzialność pisarza za rozwój literatury i jej przyszłość.

Pisarz stoi dzisiaj w obliczu wspaniałego tryumfu całego narodu, widzi wokół siebie bohaterów walk na froncie i pracy na tyłach. Wszystko wokół oddycha nową życiodajną siłą. Pisarz powinien opowiedzieć potomnym o wielkiej walce, która wydała tylu bohaterów, opowiedzieć o wszystkim, co było groźne, cudowne i piękne w przeżytych latach.

»Prawda« o współpracy powojennej

WARSZAWA (Polpress). — Współpraca wielkich mocarstw w okresie pokojowym staje się faktem realnym. Opublikowanie deklaracji o klęsce wojennej Niemiec i o przejęciu władzy nad Niemcami przez Radę Kontrolną wywołało szereg wystąpień prasowych, świadczących o zrozumieniu doniosłości tego aktu współpracy międzynarodowej.

„Prawda" pisze, że deklaracja o klęsce Niemiec i o ustanowieniu na ich terytorium administracji sojuszniczej oraz wszystkie związane z nią dokumenty stanowią „pierwszy wielki krok ku politycznemu i wojskowemu utrwaleniu osiągniętego wielkiego zwycięstwa. Dokumenty te świadczą o jedności i zgodności działań państw-zwycięzców, o ich zdecydowaniu unieszkodliwienia twardą ręką Niemiec — ogniska agresji i zaburzeń w Europie i na całym świecie".

KOMISJA ODSZKODOWAŃ ROZPOCZNIE PRACĘ

MOSKWA. — Jak już donosiliśmy, do Moskwy przybył przedstawiciel Stanów Zjednoczonych w Międzysojuszniczej Komisji Odszkodowań Pauley. Ze strony rządu Wielkiej Brytanii delegowany do tej Komisji został lord Moncton. Z ramienia rządu Związku Radzieckiego delegowany został zastępca Ludowego Komisarza Spr. Zagr. ZSRR Majski.

713 niemieckich łodzi podwodnych na dnie morza

WASZYNGTON. — Według doniesienia radia amerykańskiego 713 niemieckich łodzi podwodnych zatopionych zostało od dnia 3 września 1939 roku do dnia zakończenia wojny przez sojusznicze siły zbrojne. W tym samym czasie lotnictwo alianckie zrzuciło 1 milion ton bomb na Niemcy.

Środę rano przez prezydenta Trumana. — Spodziewane jest, że prezydent Truman poinformuje przedstawicieli prasy o wynikach rozmów, przeprowadzonych przez Hopkinsa. Spodziewana jest specjalna konferencja prasowa w związku z tą sprawą.

ZAMKNIĘCIE SZKÓŁ NIEMIECKICH W CZECHOSŁOWACJI

PRAGA. — Z Pragi donoszą, że Prezydent Republiki Czechosłowackiej dr. Edward Benesz podpisał dekret o postępowaniu wobec zdrajców narodu. Podpisał on również zarządzenie o zamknięciu wszystkich szkół niemieckich w Czechosłowacji.

—o—

HARRY HOPKINS WRÓCIŁ DO WASZYNGTONU

WASZYNGTON. — Z Waszyngtonu donoszą, że przybył tu we wtorek wieczorem Harry Hopkins. Miał on być przyjęty w

CZYSTKA WŚRÓD DZIENNIKARZY NORWEGII

PARYŻ. — Prasa paryska donosi, że rząd powołał do życia specjalną komisję, złożoną z prawników i dziennikarzy, dla zbadania spraw dziennikarzy, którzy współpracowali z okupantem.

PIERWSZA ARMIA BUŁGARSKA WRACA DO KRAJU

SOFIA. — Do Bułgarii wróciła 1-sza armia bułgarska, pod dowództwem generała Władimira Stoiczewa. Mieszkańcy Sofii z entuzjazmem witali żołnierzy, wracających z frontu.

Nowe starcia w Aleppo

PARYŻ. — Francuskie Ministerstwo Informacji zakomunikowało, że w Aleppo doszło do nowych starć na skutek agresywnej postawy miejscowej ludności. Mimo to jednak ewakuacja wojsk francuskich trwa nadal.

NOWY ALFABET MACEDOŃSKI

BELGRAD. — Ogłoszono projekt nowego alfabetu macedońskiego, który zastąpi trzy różne alfabety, będące dotychczas w użyciu. Przyczyni się to niewątpliwie do rozwoju literatury macedońskiej i umożliwi energiczną walkę z analfabetyzmem. Za podstawę nowego alfabetu przyjęto zasady językowe i fonetykę Macedonii centralnej.

KRONIKA

Z okazji wydania 100-nego numeru „Głosu Narodu" pracownicy Wydawnictwa i Zakładów Graficznych ofiarowują kwotę 1.200 zł na P.C. ..

Nadzwyczajne Walne Zebranie O. M. T. U. R.

Komitet Miejski O. M. T. U. R. w Częstochowie, zwołuje w dniu 15 czerwca b. r. o godz. 17.30 w lokalu własnym walne nadzwyczajne zebranie organizacyjna wszystkich członków i członkiń O. M. T. i U. R.

Sprawy bardzo ważne. Obecność obowiązkowa.

Do burmistrzów, wójtów i kierowników świetlic w powiecie częstochowskim

Sekcja Propagandowa Ligi Morskiej uprasza burmistrzów, wójtów i kierowników świetlic powiatu częstochowskiego o porozumienie się z Radami Narodowymi, komórkami politycznymi, Związkami Zawodowymi, miejscowym duchowieństwem i nauczycielstwem oraz kierownikami Straży Pożarnych w celu zorganizowania Komitetów Obchodu Święta Morza w dniu 29 czerwca b. r.

Uwaga! Właściciele i administratorzy domów!

Zw. Zawodowy Prac. i Rob. Użytecz. Publicz. Sekcja Dozorców Domowych zawiadamia wszystkich ob. właścicieli i administratorów domów w Częstochowie, że wszelkie sprawy związane z przyjęciem czy usunięciem dozorcy załatwia Sekcja Dozorców Domowych przy Zw. Prac. i Rob. Użytecz. Publicz. II Aleja 43, I piętro, w godz. od 10—12.

Zebranie Sekcji Propagandowej Obchodu Święta Morza

W czwartek, dnia 14 b. m., o godz. 16-ej odbędzie się zebranie Sekcji Propagandowej Obchodu Święta Morza.

Wezwanie P.C.K.

P. Cz. Krzyż w Częstochowie wzywa wszystkie Siostry Pogotowia Sanitarnego i kandydatki, które się zgłosiły na nowoorganizujący się kurs Sióstr Pogotowia Sanitarnego, by zgłosiły się w biurze Oddziału w dniu 15 czerwca b. r. o godzinie 17.

Uwaga, rzemieślnicy!

Okręgowe Tow. Rzemieślnicze w Częstochowie, ul. Kościuszki 6, przypomina, że z dniem 30 lipca r .b. uzyskane w czasie okupacji niemieckiej dyplomy czeladnicze lub mistrzowskie o tekście niemiecko-polskim tracą swą ważność, wobec czego dokumenty te należy złożyć jak najspieszniej do wymiany w biurze Tow.

Jednocześnie Okręg. Tow. Rzemieślnicze wzywa obywateli członków Tow. po odbiór swych legitymacji członkowskich.

Kursy techniczne dla metalowców i elektryków

Zapisy metalowców, elektromonterów i elektroinstalatorów na kursy:

a) rysunku technicznego,
b) obróbki metali,
c) elektrotechniki,
d) organizacji przedsiębiorstw,
e) księgowości i kalkulacji technicznej

przedłużone są do dnia 23 czerwca r. b.

Kandydaci na kursy posiadający dłuższą praktykę zawodową zechcą zgłaszać się do zapisu w poniedziałki, czwartki i soboty w godź. 16.30 do 18-ej do kancelarii kursów Al. Wolności 17, gmach Gimnazjum Mechanicznego.

—o—

W związku z rozwijającą się akcją organizowania kursów doskonalenia zawodowego w różnych dziedzinach naszego rzemiosła, kierownictwo kursów prosi o zgłaszanie swojej współpracy w charakterze wykładowców specjalistów teoretyków i wybitnych praktyków branż metalowych, elektrycznych, drzewnych, budowlanych, odzieżowych i innych w poniedziałki, wtorki i soboty w godz. 16.30 — 18 Al. Wolności 17.

Walne zebranie członków Spółdzielni Rolniczo-Handlowej

Zarząd Spółdzielni Rolniczo-Handlowej zawiadamia, że na podstawie art. 30 Statutu zostaje zwołane na dzień 17 czerwca 1945 r. o godz. 10-ej w pierwszym terminie, a o godz. 10.30 w drugim terminie doroczne zwyczajne walne zgromadzenie przedstawicieli członków Spółdzielni w lokalu własnym w Częstochowie, przy ul. Fabrycznej Nr. 1/3 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie, 2) Sprawozdanie Zarządu, 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, 4) Udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej, 5) Wybór członków Rady Nadzorczej, 6) Zmiana statutu, 7) Uchwalenie najwyższej granicy zobowiązań Spółdzielni. 8) Wolne wnioski.

Z uwagi na ważność postawionych na porządku dziennym spraw obecność wszystkich przedstawicieli członków jest konieczna.

Zakończenie I kursu wyszkoleniowego Str. O. K.

W związku z zakończeniem I Kursu wyszkoleniowego Straży Ogniowej Kolej. dnia 17-go czerwca 1945 r. — po uroczystościach wstępnych, jak Msza św. w kościele św. Rodziny o godz. 8-ej rano, zaprzysiężenie itd. odbędzie się akademia w sali Straży Ogniowej (ul. Strażacka), która potrwa od 11 do 23.30.

Od 15 do 22 odbędzie się zabawa, na którą sympatyków i zainteresowanych zaprasza Str. O. K.

Opłata wstępna w minimalnej wysokości.

Z działalności Zw. Walki Młodych w Kiedrzynie

Wieloletni kierownik Szkoły Pow. w Kiedrzynie, działacz na polu kulturalno-oświatowym i wychowawczym z inicjatywy swej i chęci do pracy zorganizował świetlicę w baraku poniemieckim dla młodzieży pozaszkolnej, z której korzystają „Wici" i Zw. W. Młodych.

Istnienie i zachowanie całości lokalu zawdzięczać należy kierownikowi szkoły, który nie dopuścił do rozbiórki baraku, narażając się na przykrości ze strony nieuświadomionych jednostek tamtejszego społeczeństwa, przedkładających interesy własne nad dobro społeczne.

Każda świetlica osiągnie cel i znakomicie spełni swe zadanie, jeżeli wychowa typ obywatela, który uzna nietykalność dóbr społecznych. W dniu 10 czerwca, młodzież w Kiedrzynie zrzeszona w nowozorganizowanej placówce Z.W.M. pod kierownictwem obywatela Zaskórskiego, zorganizowała imprezę dochodową przeznaczoną na rozbudowę i urządzenie własnego lokalu. Społeczeństwo tamtejsze dopisało całkowicie, popierając w ten sposób organizację Młodych. **S. T.**

Nocne dyżury aptek

Od dnia 11 czerwca do dnia 17 czerwca dyżurują apteki:

J. Otrębskiego — Wieluńska 18,
J. Zagórskiego — Aleja Wolności 68.

—o—

Z życia kulturalnego

Wystawa fotografii „Warszawa wczoraj i dziś"

Dziś i dni następnych w lokalu Rady Zw. Zawodowych odbywa się wystawa fotograficzna „Warszawa wczoraj i dziś".

Miejski Urząd Informacji i Propagandy stwierdza, iż harcerze Z. H. P. z terenu miasta Częstochowy upoważnieni są do sprzedaży biletów na wystawę „Warszawa wczoraj i dziś".

Leon Wyrwicz w Częstochowie

W sobotę 16-go b .m. o godz. 17-ej i w niedzielę, 17 b .m. o godz. 11.30 w sali kameralnej Teatru Miejskiego gościnnie wystąpi znany i ogólnie lubiany artysta, król humoru Leon Wyrwicz.

Bilety już do nabycia w kasie Teatru.

Fenomenalna śpiewaczka koloraturowa

W najbliższą niedzielę, dnia 17 b. m. na estradzie częstochowskiego Teatru Miejskiego wystąpi na koncercie symfonicznym Zofia Łosakiewicz. Młoda ta śpiewaczka, która niedawno zakończyła studia śpiewacze u naszej światowej sławy rodaczki Ady Sari, obdarzona jest pięknym głosem koloraturowym o fenomenalnej skali. Debiut Zofii Łosakiewicz w Warszawie wzbudził zrozumiałą sensację, a młodziutka artystkę okrzyczano „polską Erną Sack" — co jest rzeczą szczególnie rzadką. Głos p. Łosakiewicz, nawet w najwyższych rejestrach odznacza się wielkim blaskiem i siłą oraz niezwykle pięknym timbre'm. Trudno po prostu uwierzyć, żeby podobne tony mogło wydać gardło ludzkie.

Z uwagi na wciąż rosnące zainteresowanie koncertami muzykalnej publiczności Częstochowy, biuro koncertowe Zawodowego Związku Muzyków zaprosiło specjalnie z Warszawy p. Zofię Łosakiewicz, aby wszystkim swoim sympatykom i słuchaczom sprawić miłą niespodziankę.

Teatr Miejski

Dziś, w czwartek, 14 b. m. duża sala Teatru nieczynna z powodu generalnej próby ze sztuki: „Pieniądz ,to jednak nie wszystko".

W piątek 15 b. m. o godz. 18-ej premiera świetnej, cieszącej się przed wojną niebywałym powodzeniem na wszystkich scenach Europy komedii Wł. Bus-Fekete „Pieniądz to jednak nie wszystko" w opracowaniu reżyserskim Tadeusza Krotke.

Niezwykle interesująca oraz pełna dowcipu treść sztuki, świetne role, odtworzone przez najlepszych aktorów komediowych naszej sceny, oraz piękna wystawa dekoracyjna zapewniają sztuce wielkie powodzenie.

Zainteresowanie premierą b. duże.

Sala kameralna

Dziś, w czwartek 14 b. m. o godz. 19-ej komedia Cwojdzińskiego „Freuda teoria snów".

Repertuar kin

Kino „Wolność" i „Polonia" — „Zdobywcy Marokko" i Tygodnik „Bukareszt".

Początek seansów: 14.30, 16.30, 18.30, w niedziele i święta od 12.30.

Kino „Bałtyk" — „Przygoda pod Paryżem" i Polska Kronika Filmowa Nr. 9—102.

Początek seansów: 15, 17, 19, w niedziele i święta od godz. 13.

—o—

Kronika sportowa

Uwaga! Kolarze!

Polski Klub Kolarzy Gniezno urządza pierwszy wyścig kolarski w odrodzonej Polsce na trasie 20 km w dniach 24 czerwca b. r.

Zarząd P. K. K. Gniezno zaprasza na ten bieg zawodników oraz amatorów.

Próba pobicia rekordu polskiego na 3 km

(g) W sobotę, dnia 16 b. m. podczas przerwy meczu Częstochówka - CKS na stadionie Miejskim utalentowany biegacz Gałuszka zwycięzca biegu ulicznego w dniu 3 Maja dokona próby pibicia rekordu polskiego w biegu na 3.000 metrów. Rekord ten wynosi 8 min. 18,8 sek. W biegu weźmie udział obok Gałuszki kilku innych zawodników, m. in. Widuła. W roku 1939 Gałuszka uczestniczył w Narodowym Biegu Naprzełaj i zdobył trzecie miejsce ulegając na finiszu tylko o 3 metry Kusocińskiemu oraz Noji.

Ostałowski i Szor pracują

(g) Znakomity trener Ostałowski rozpoczął już pracę wespół z równie znanym trenerem Szorem. Na poniedziałkowym treningu było już ponad 30 piłkarzy oraz 7 lekkoatletyków. Trenerzy podzielili pracę w ten sposób, że pierwszy poprowadzi lekkoatletykę, boks zaprawy wszelkiego rodzaju, masaż sportowy i leczniczy na podstawie specjalnego dyplomu CIWF-u, drugi zaś — piłkę nożną, gry sportowe, szermierkę oraz zaprawę z zakresu tych dziedzin. Treningi odbywają się na boisku Wojska Polskiego, III Aleja 64, dla piłkarzy i lekkoatletów w poniedziałki i środy od godz. 17.30 do 20-ej dla siatkarzy i koszykarzy we wtorki i czwartki od godz. 18-ej. Zapisy nowyych kandydatów i kandydatek przyjmują trenerzy na boisku na 15 minut przed treningiem.

Reflektorem w życie

Różne dziwy

Dziś dla odmiany wszystkiego po troszku. Wszystko w skrócie telegraficznym. A więc kilka pytań:

1) Dlaczego mimo obowiązywania ustawy o ochronie lokatorów i zarządzenia Starosty Grodzkiego, różni właściciele nieruchomości podnoszą czynsz, a najdziwniejsze jest, że robią to administratorowie domów pozostających pod Zarządem Państwowym, przez dodawanie dodatkowych opłat za wodę, śmieci i t. p.?

2) Dlaczego u wylotu Piłsudskiego na Alei ustawiły się platformy i tamują ruch w tym punkcie, dlaczego zaśmiecają jezdnię, a woźnicę częstują nas koncertem soczystyh rozmów?

3) Dlaczego dyrekcja Wodociągów zamyka wodę na kilkanaście godzin w niektórych domach? Czy szanowna dyrekcja zdaje sobie sprawę, że w razie wypadku świeża woda może być jedynym ratunkiem? A przecież po nocy nie wolno nam chodzić na dziesiątą ulicę?

4) Dlaczego mimo cennika na jarzyny musimy płacić podwójne ceny? Co na to Komisja do walki z lichwą wojenną?

Czy władzom miejskim jest to wiadome i co robi się, aby temu przeciwdziałać?

Smętek.

—o—

Kronika kielecka

Zebranie informacyjno-polityczne P.P.S. w Kielcach

Dnia 31 maja b. r. w lokalu P. P. S. w Kielcach odbyło się zebranie informacyjno-polityczne. Przy szczelnie wypełnionej sali przemówienia programowe wygłosili pierwszy i drugi sekretarz partii ob. ob. Skowroński i dr. K. Dębnicki. Prelegenci w swych przemówieniach poruszyli najaktualniejsze zagadnienia dzisiejszej polityki oraz zaznaczyli, że od pracy poszczególnych członków partji zależy rozwój ruchu socjalistycznego i osiągnięcia najgłówniejszych postulatów świata pracy.

Stan szkolnictwa w powiecie kieleckim

Miejscowy Inspektorat informuje nas, że szkolnictwo powszechne w naszym powiecie nie stoi jeszcze na należytym poziomie. Na 35 tysięcy dzieci jest 137 szkół czynnych, czyli średnio każdej szkole przypada 255 dzieci. Są takie gminy, jak Cisów, gdzie szkoły w ogóle nie ma i tysiące młodzieży nie uczy się wcale. Ogółem w powiecie kieleckim 30 proc. dzieci pozostaje bez nauki. Jeśli chodzi o personel nauczycielski, to brak jest 170 nauczycieli do stanu przedwojennego. Najgorzej jednak przedstawia się stan budynków szkolnych, które w dużej mierze potrzebują kosztownych remontów, lub są przydzielone na mieszkania prywatne dla urzędników państwowych. Stan szkół w samych Kielcach przedstawia się lepiej niż w powiecie, ale i tu jest wiele braków. Szkoły Nr. 3, 6 i 8 nie stoją na wysokości zadania. Szkoła Nr. 8 została przydzielona przez Urząd Mieszkaniowy pracownikom państwowym, podczas gdy dzieci muszą 3 km chodzić do wynajętego budynku, który na szkołę się nie nadaje.

Wzorowa Zagroda Wiejska

W dniu 5 czerwca b. r. w Województwie pod przewodnictwem ob. Wojewody Wiślicza odbyło się zebranie Komisji Organizacyjnej Odbudowy Wsi. Rozpatrywany był projekt budowy wzorowej zagrody wiejskiej. Zagroda taka, wyposażona we wszystko co jest związane z pracą i życiem rolnika, stanie wkrótce w obrębie miasta Kielc. Obok zagrody urządzona będzie wystawa wszelkiego rodzaju materiałów budowlanych, oraz odbywać się będą pokazy praktycznego ich zastosowania. Przy wystawie będzie sklep Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej, w którym zwiedzający wystawę rolnicy będą mogli kupować potrzebne im narzędzia, sprzęty gospodarskie i domowe po niskich cenach. Będą też mogli kupować materiały budowlane, oraz otrzymywać wszelkie potrzebne objaśnienia w sprawach dotyczących racjonalnego zabudowania i zagospodarowania obejścia.

Wystawa ta będzie wstępem do pracy zakrojonej na wielką skalę. Zniszczone osiedla, wsie i miasta naszego województwa będą odbudowane według planów opracowanych przez najlepsze siły fachowe, których wszechstronne doświadczenie w tej dziedzinie i rzetelna praca, zapewnią ludności zdrowe i wygodne warunki życia i pracy.

Ob. Wojewoda Wiślicz żywo interesuje się postępem prac. W trosce o jak najszybsze wznowienie normalnego życia gospodarczego i kulturalnego ziemi kieleckiej, sprawę odbudowy wsi i miast, obok innych ważnych spraw, stawia na pierwszym miejscu. Podjęte w tym kierunku przez ob. Wojewodę starania dały już konkretne wyniki. Ministerstwo Odbudowy przyznało pewne na ten cel kredyty, które pozwolą ruszyć sprawę z miejsca.

Po zakończeniu obrad ob. Wojewoda Wiślicz w towarzystwie uczestników zebrania udał się na miejsce przewidziane pod budowę wzorowej zagrody i przyszłej wystawy, by osobiście zorientować się w terenie.

Nasz stosunek do bibliotek

Po zajęciu Polski, niemcy starali się zniszczyć naszą kulturę. Do ognisk kultury, z których ona promieniuje, należą między innymi biblioteki. Można śmiało powiedzieć, że miarą cywilizacji danego społeczeństwa jest liczba dobrze zorganizowanych i w wartościową lekturę zaopatrzonych bibliotek. To też niemcy wydali im wojnę. Były one niszczone we wszelki możliwy sposób — tak publiczne, jak i prywatne. Na książkę polską patrzył niemiec z nienawiścią, gdyż z niej mogła się kultura znów odrodzić. Dlatego przeznaczeniem polskiej książki, był ogień, śmietnik, lub makulatura na przeróbkę. Książka polska, która ocalała od barbarzyńskiego zniszczenia, przedstawia dziś wielką wartość. Zaledwie opuścili nasz kraj niemcy, prawie natychmiast ludzie, którym sprawy kulturalno-oświatowe leżą na sercu zaczęli się krzątać około zorganizowania bibliotek. Sprawa to jest niezmiernie trudna. Sporo było książek znajdujących się u ludzi po zamknięciu bibliotek przez niemców, lub też później wypożyczonych z bibliotek tajnych, ale jakże trudno je teraz ściągnąć od czytelników. Właścicielka jednej z takich bibliotek od czterech miesięcy chodzi od domu do domu, by odebrać swoje książki i przekazać je do czytania szerszemu ogółowi za pośrednictwem wypożyczalni przy Alei 8. Jednakowoż pomimo szczerych chęci jeszcze wiele książek nie oddano, a przecież każda książka podpisana nazwiskiem właścicielki, więc nie trudno rozpoznać, czyja to własność. Ano pieniądze, czy też jakieś inne rzeczy, to zwykło się oddawać. Ale książki? To przecież nie jest przywłaszczenie, to tylko pożyczka. Dziś każdy z nas powinien sobie zdawać sprawę, że otwarcie i prowadzenie biblioteki jest, pomijając stronę materialne, czynem naprawdę obywatelskim. Społeczeństwo więc i czytelnicy powinni tak się ustosunkować do tych placówek, żeby one coraz lepiej rozwijały się i prosperowały. Często jednak dzieje się inaczej. Książka „przedstawiająca dziś wielką wartość, wychodzi z rąk czytelnika po jednorazowym przeczytaniu, zniszczona do nie poznania. Okładki pobrudzone, kartki wewnątrz książki pozałamywane, zatłuszczone, a niejednokrotnie pokreślone, pozapisywane różnymi sentencjami i nazwiskami. Bywają też wypadki, że wyrywa się z książki kartki, które treścią swoją czytelnikowi przypadły do smaku. Cóż później warta taka książka? A skontrolować, kto dokonał tego wandalizmu jest bardzo trudno.

Zwykle przy odbiorze książek nie ma na to czasu, klienci niecierpliwą się, chcą być szybko obsłużeni. A zresztą choćby się któregoś z czytelników zrobiło odpowiedzialnym za zniszczone książki, ma on zawsze coś na swoją obronę i za zniszczenie nie zapłaci. Do jakiego stopnia dochodzi lekceważenie cudzej własności do jakich granic obniża się to, co nazywamy „kulturą", świadczy autentyczny wypadek z pewnym właścicielem czytelni, który, spotkał kartki z wypożyczonej przez niego książki... w ubikacji. Taki stan rzeczy dalej trwać nie powinien.

Czytelnicy muszą zrozumieć, że książka jest dobrem ogólnym. Niszczenie jej przyczynia się do zubożenia c a ł e g o s p o ł e c z e ń s t w a pod względem kulturalnym i oświatowym. Mimo bowiem ukończenia wojny nowe nakłady książek nie prędko się ukażą. Lasy wyniszczono, papier jest bardzo drogi. Mamy nadzieję, że czytelnicy wczują się w troskę kierowników czytelni, że książka odtąd na terenie Częstochowy będzie szanowana. Jeśli ci, którzy wypożyczają wam książki zauważą, iż nastąpiła pewna poprawa w tej dziedzinie, wówczas napełni to ich nowym zapałem do służenia wam. Zawiąże się wtedy nić prawdziwej przyjaźni i zaufania między czytelnikiem, a bibliotekarzem. **H. K.**

Kultura i Sztuka

Instytut Fryderyka Chopina

Warszawa (Polpress). — W Warszawie odbyło się pierwsze po wojnie walne zgromadzenie członków Stow. p. n. „Instytut Fryderyka Chopina". Obradom przewodniczył ob. J. Piątek. Na wstępie prof. P. Perkowski w imieniu Ministra Sztuki i Kultury zadeklarował poparcie Instytutu ze strony Ministerstwa. Sekretarz Zarządu Mieczysław Idzikowski odczytał sprawozdanie z działalności Instytutu sprzed wojny i w czasie wojny.

Z prac Instytutu sprzed 1939 r. należy wymienić ogłoszenie konkursu na pracę biograficzną o Chopinie dla użytku szkół powszechnych; nagrodzenie i wydanie drukiem pracy prof. Mayznera; odnowienie zaniedbanego grobu Chopina w Paryżu; zakupienie od firmy Breitkopf szeregu autografów i dagerotypów Chopina, które, zdeponowane w Bibliotece Narodowej w Warszawie, zginęły w 1939 roku; oraz wydawanie kwartalnika „Chopin".

Poza tym Instytut założył katalog gramofonowej płytoteki utworów Chopina i przygotował krytyczne wydanie dzieł Chopina. Wydawnictwo było już bardzo daleko posunięte i zeszyty ballad, preludiów, nocturnów i walców miały się ukazać zimą 1939 roku. Płyty i materiały redakcyjne ocalały. Ocalały także uwagi wirtuozowskie Paderewskiego, gorliwie poszukiwane w czasie okupacji przez Niemców. — Duża jest w tym zasługa d-ra Piątka. Ocalała także część autografów Chopina ze zbiorów Instytutu.

Po sprawozdaniu zarządu zabrał głos dyrektor Departamentu Muzyki w Ministerstwie Sztuki i Kultury Dr. Mieczysław Drobner, podkreślając konieczność oparcia działalności Instytutu na zdrowych podstawach finansowych przez uzyskiwanie wpływów z imprez i z tantiem autorskich od dzieł Chopina.

Jak wynika ze sprawozdania przedstawiciela Wojewódzkiego Wydziału Sztuki i Kultury, domek rodzinny Chopina w Żelazowej Woli szczęśliwie przetrwał wojnę. Instytut przejął opiekę nad Żelazową Wolą i postanowił zorganizować tam uroczystości chopinowskie w lipcu b. r.

Przyjęto następnie rezolucje, przewidujące: odszukanie i zgromadzenie pamiątek chopinowskich; podjęcie opieki nad grobem Chopina w Paryżu; wznowienie pracy nad Wydaniem Zbiorowym dzieł Chopina; wystąpienie do Polskiego Radia w sprawie wznowienia wypłaty tantiem za wykonywanie utworów Chopina na rzecz Instytutu.

Następnie dokonano wyboru władz Instytutu, przy czym na odbytym bezpośrednio po zgromadzeniu pierwszym zebraniu zarządu ukonstytuował się on następująco: prezes — dyr. Adam Wieniawski, wiceprezes — prof. Bolesław Woytowicz, sekretarz — Mieczysław Idzikowski, skarbnik — dr. J. Piątek, członkowie zarządu — prof. M. Dąbrowski, dyr. P. Perkowski, St. Golechowski, zastępcy — dyr. H. Ładosz, B. Sydow, inż St. Zaryn.

O zabezpieczenie mienia uniwersytetu wrocławskiego

Katowice (Polpress). — Specjalna grupa docentów uniwersyteckich wyjechała do Wrocławia, aby zabezpieczyć mienie uniwersytetu wrocławskiego. Chodzi w tym wypadku o zabezpieczenie urządzeń naukowych i zbiorów oraz budynków, których uniwersytet we Wrocławiu zajmował łącznie około 80.

Orkiestra symfoniczna miasta stołecznego Warszawy

Warszawa(Polpress). — Celem działalności orkiestry symfonicznej m. st. Warszawy nie są wpływy kasowe, lecz szerzenie kultury muzycznej — rozpoczął rozmowę z przedstawicielem Polpressu twórca i dyrektor tej orkiestry Jerzy Wasiak. — Praca nasza nie jest może efektowna, nie zaznaczają jej afisze i reklamy, mamy jednak już poważne osiągnięcia. Wystarczy podkreślić, że w maju orkiestra nasza dała 6 koncertów z okazji rocznic i uroczystości narodowych. Początkowo nasz zespół zorganizowany w parę dni po oswobodzeniu kraju ,liczył 7 osób. Dzisiaj orkiestra składa się z 50-ciu wykwalifikowanych muzyków, przeważnie członków orkiestry Filharmonii i przedwojennej orkiestry Polskiego Radia.

Musieliśmy pokonać ogromne trudności organizacyjne z braku lokalu, krzeseł i fortepianu. Dziś mamy salę dla prób i możemy z całą energią opracowywać repertuar. Aktywność nasza jest przeznaczona dla mas. Pragniemy wychować miłośników muzyki i dotrzeć do tych kół naszego społeczeństwa, które do niedawna były jej pozbawione.

Urządzamy stale koncerty szkolne, poprzedzone pogadankami, przygotowujemy koncerty w fabrykach i nawet pod gołym niebem dla pracujących w stolicy, szczególnie przy jej odbudowie — zakończył ob. Wasiak.

Dyrygentami orkiestry są Jerzy Wasiak i Stanisław Nawrot.

Ś. p. Albert Wywerka

Łódź (Polpress). — Polski świat filmowy poniósł dotkliwą stratę. Dnia 23 ub. m. zmarł na atak serca Albert Wywerka, znany i zasłużony operator filmowy.

Ś. p. Albert Wywerka, aczkolwiek był seniorem operatorów filmowych polskich, posiadał jednak ambicję stałego kształcenia się i udoskonalania w swym zawodzie, w miarę postępów techniki filmowej. Nakręcił on w ciągu swej długoletniej pracy 70 filmów polskich.

Do ostatnich dni pracował nad realizacją filmu „Odbudujemy Warszawę". Podczas wojny ś. p. Wywerka wywieziony był przez niemców na roboty przymusowe. — Praca ta poważnie nadwątliła jego zdrowie. Osłabione serce bić przestało. Zmarł na posterunku.

Szkolenie pracowników spółdzielczych

Łódź (Polpress). — W Łodzi odbyła się ogólnokrajowa konferencja kierowników działu społeczno-wychowawczego Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P. W konferencji, której przewodniczył minister Zalewski, brali udział przedstawiciele 10-ciu okręgów Zw. oraz pracownicy Centrali.

Ze sprawozdań, złożonych przez poszczególnych przedstawicieli okręgów wynika, iż na terenie całego państwa istnieją w chwili obecnej 32 średnie szkoły spółdzielcze, w których pobiera naukę około 3.500 uczniów.

Poza szkołami istnieją liczne długo i krótkoterminowe kursy doskonalenia zawodowego dla osób zatrudnionych w spółdzielczości, względnie osób, pragnących poświęcić się pracy w tej dziedzinie.

Wykłady na kursach prowadzone są przez wybitnych teoretyków i ludzi o szerokim praktycznym doświadczeniu spółdzielczym.

Zamierzenia Ministerstwa Oświaty w zakresie szkolenia spółdzielczego referował wizytator ministerialny ob. Godecki. Referent, podkreślając doniosłość i znaczenie ruchu spółdzielczego w odbudowie życia gospodarczego kraju, przedstawił zebranym dokładny plan Ministerstwa Oświaty w dziedzinie szkolenia kadr działaczy spółdzielczych. Plan ten realizowany będzie przez Ministerstwo w ścisłej współpracy ze Związkiem Rewizyjnym Spółdzielni R. P.

„Pamiętnik liryczny" Jana Huszczy

Łódź (Polpress). — Nakładem Zw. Zaw. Literatów Polskich ukazał się tom wierszy Jana Huszczy p. t. „Pamiętnik liryczny". Autor przebywał przez dłuższy czas na emigracji w głębi ZSRR i tam też powstała większość zamieszczonych w cytowanym tomiku utworów, z których bije tęsknota za krajem rodzinnym. Na szczególną uwagę zasługuje wiersz p. t. „Pieśń o Rzeczypospolitej" i „Modlitwa o powrót", które są jak gdyby syntezą tematyki poetyckiej Huszczy.

Otwarcie Seminarium Historycznego na Uniwersytecie Jagiellońskim

Kraków (Polpress). — Na Uniwersytecie Jagiellońskim odbyło się otwarcie Seminarium Historycznego w obecności profesorów, docentów i asystentów oraz licznie zgromadzonej młodzieży akademickiej. — Otwarcia dokonał prof. Konopczyński, kreśląc historię Seminarium, które powstało pod koniec ubiegłego stulecia i ma za sobą chlubne tradycje na polu naukowym. Wyszło z niego wielu uczonych wysokiej miary.

Pomimo ciężkich lat okupacji i systematycznego niszczenia książki polskiej, udało się ocalić w muzeum Biblioteki Jagiellońskiej bibliotekę seminaryjną. Wraca ona na swe dawne miejsce, aby znowu być pomocą w na nowo podjętej pracy naukowej na polu historii.

Nowy miesięcznik literacki w Poznaniu

Poznań (Polpress). — Jak się dowiadujemy, wkrótce ukaże się w Poznaniu miesięcznik społeczno-literacki p. t. „Zachód", poświęcony przede wszystkim sprawom naszych Ziem Zachodnich. Redakcję ma objąć autor „Czerwonych Tarcz" — Jarosław Iwaszkiewicz.

W Londynie utworzony zostanie Oddział Związku Dziennikarzy Polskich

Warszawa, (Polpress). Grupa polskich dziennikarzy demokratycznych. przebywających w Londynie, zawiadomiła ob. Wąsowskiego, przewodniczącego Związku Dziennikarzy Polskich o tym, że pragną zorganizować w Londynie oddział Związku Dziennikarzy Polskich. Ob. Wąsowski potraktował inicjatywę demokratycznych dziennikarzy polskich w Londynie b. życzliwie.

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Ogłoszenie

Powołując się na § 10 pkt. 2 rozporządzenia Min. Opieki Społ. z dnia 13.V.1937 r. w sprawie przepisów sanitarnych dla publicznych miejsc spożycia, Dz. U. R. P. z dnia 5.VI.1937 r. (Nr 41. poz. 32), wzywam wszystkich pracowników zatrudnionych w wytwórniach spożywszych, w cukierniczych, wód gazowych, w jadłodajniach, w warsztatach masarskich, w piekarniach, w restauracjach, w sklepach spożywczych, w zakładach fryzjerskich, w hotelach itp. do stawienia się w terminie od .15.VI.1945 r. do 15.VII. 1945 r. w Wydziale Zdrowia. Al. Wolności Nr 20, I p., w godzinach od 15-ej do 17-ej do badań lekarskich.

W zakładach tych mogą być zatrudnione tylko te osoby, które nie są dotknięte jedną z chorób wymienionych w art. 2 pkt. 1—14 i 16—29 Ust. z dnia 21.II.1935 r., o zapobieganiu chorobom zakaźnym i o ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 198), ani chorobą weneryczną w stanie ostrym, zaraźliwą lub widoczną i odrażającą chorobą skórną.

Osoby wymienione przed przystąpieniem do pracy przedstawią odpowiednie świadectwa lekarskie.

Częstochowa, dnia 7.VI.1945 r.

124

STAROSTA GRODZKI
(—) Dr. T. J. Wolański

Ogłoszenie

Niniejszym podajemy do ogólnej wiadomości, że wobec polepszenia się naszej sytuacji zaopatrzenia w węgiel, znosi się z dniem dzisiejszym wszelkie ograniczenia w zużyciu prądu.

Powyższe zarządzenie wydaje się w należytej ocenie tych utrudnień i niedogodności, jakie są związane zarówno dla życia gospodarczego jak i prywatnych odbiorców z dotychczas stosowanym systemem wyznaczania kontyngentów zużycia energii elektrycznej oraz w pełnym zrozumieniu inicjatywy podjętej w tym kierunku przez obywatela Prezydenta Miasta Dr Wolańskiego.

Częstochowa, dnia 12 czerwca 1945 r.

Elektrownia w Częstochowie, Sp. z ogr. odp.
Towarzystwo Elektryczne Okręgu Częstochowskiego Sp. Akc.
Towarzystwo Elektryfikacyjne Okręgu Częstochowsko-Piotrkowskiego Sp. Akc.

125

L. 0.5455

Odpow. za redakcję: Z. Fabisiak

Za terminowy druk ogłoszeń Wydawnictwo nie odpowiada.

Wydawca: Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy

Wydawnictwo i Redakcja „Głosu Narodu", III Aleja 52. Tel. 2245 i 2249.

Sekretariat Redakcji załatwia interesantów w godzinach od 11—13. — Redakcja rękopisów nie zwraca.